

УГОВОР ИЗ ЛИСАБОНА

УГОВОР О ФУНКЦИОНИСАЊУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

ДЕО ДРУГИ ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ГРАЂАНСТВО УНИЈЕ

Члан 20.

(бивши члан 17. УЕЗ)

1. Успоставља се грађанство Уније. Грађанин Уније је свако лице које има држављанство неке од држава чланица. Грађанство Уније додаје се држављанству државе чланице и не замењује га.

2. Грађани Уније уживају права и имају обавезе предвиђене у Уговорима. Они, између осталог, имају:

а) право да се слободно крећу и бораве на територији држава чланица;

б) право да бирају и да буду бирани на изборима за Европски парламент, као и на локалним изборима у држави чланица борава, под истим условима као и држављани те државе;

в) право да, на територији треће земље у којој држава чланица чији су они држављани није представљена, уживају заштиту дипломатских и конзуларних органа било које државе чланице под истим условима као и држављани те државе;

г) право да упуте петицију Европском парламенту, да се обрате Европском омбудсману и органима и саветодавним телима Уније на било ком језику на коме су сачињени Уговори, као и да добију одговор на истом језику.

Та права се остварују у складу са условима и ограничењима утврђеним Уговорима, као и мерама усвојеним за њихову примену.

Члан 21.

(бивши члан 18. УЕЗ)

1. Сваки грађанин Уније има право да се слободно креће и борави на територији држава чланица, уз ограничења и услове утврђене Уговорима и мерама усвојеним за њихову примену.

2. Ако се покаже да је неопходно деловање Уније како би се остварио овај циљ, а Уговорима нису предвиђена неопходна овлашћења, Европски парламент и Савет, у складу са редовним законодавним поступком, могу усвојити одредбе с циљем да се олакша остваривање права из става 1.

3. У исте сврхе као што су оне из става 1. и ако Уговорима нису предвиђена неопходна овлашћења, Савет, у складу са посебним законодавним поступком, може усвојити мере које се односе на

МАТЕРИЈАЛИ ЗА СПРЕМАЊЕ ПРАВО ГРАЂАНСТВА
УВОД У ПРАВО ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА – ВЕЖБЕ
РУКОВОДИЛАЦ ВЕЖБИ АСИСТЕНТ МР МАРИЈА ВЛАЈКОВИЋ

социјалну сигурност или социјалну заштиту. Савет одлучује једногласно након консултовања са Европским парламентом.

Члан 22.

(бивши члан 19. УЕЗ)

1. Сваки грађанин Уније који борави у држави чланици чији није држављанин, у тој држави чланици има право да бира и да буде биран на локалним изборима под истим условима као и држављани те државе. Ово право се остварује уз поштовање детаљних правила које Савет усваја једногласном одлуком у складу са посебним законодавним поступком и након консултовања са Европским парламентом; овим правилима могу се предвидети одступања ако је то оправдано због проблема специфичних за неку државу чланицу.

2. Не доводећи у питање члан 223. став 1. и одредбе усвојене за његово спровођење, сваки грађанин Уније који борави у држави чланици чији није држављанин, у тој држави чланици има право да бира и да буде биран на изборима за Европски парламент, под истим условима као и држављани те државе. Ово право се остварује уз поштовање детаљних правила које Савет усваја једногласном одлуком у складу са посебним законодавним поступком и након консултовања са Европским парламентом; овим правилима могу се предвидети одступања ако је то оправдано због проблема специфичних за неку државу чланицу.

Члан 23.

(бивши члан 20. УЕЗ)

Сваки грађанин Уније на територији треће земље у којој држава чланица чији је држављанин није представљена, има право на заштиту од стране дипломатских или конзуларних органа било које државе чланице под истим условима као и држављани те државе. Државе чланице усвајају неопходне одредбе и започињу међународне преговоре који су потребни за обезбеђивање те заштите. Савет, у складу са посебним законодавним поступком и након консултовања са Европским парламентом, може донети директиве о утврђивању мера за координацију и сарадњу које су неопходне за лакше остваривање такве заштите.

Члан 24.

(бивши члан 21. УЕЗ)

Европски парламент и Савет, уредбама, у складу са редовним законодавним поступком, усвајају одредбе које се односе на поступке и услове потребне за грађанску иницијативу у смислу члана 11. Уговора о Европској унији, укључујући минималан број држава чланица из којих ти грађани морају да долазе.

Сваки грађанин Уније има право да упути петицију Европском парламенту у складу са чланом 227.

Сваки грађанин Уније може се обратити омбудсману, успостављеном у складу са чланом 228.

МАТЕРИЈАЛИ ЗА СПРЕМАЊЕ ПРАВО ГРАЂАНСТВА
УВОД У ПРАВО ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА – ВЕЖБЕ
РУКОВОДИЛАЦ ВЕЖБИ АСИСТЕНТ МР МАРИЈА ВЛАЈКОВИЋ

Сваки грађанин Уније може се писмено обратити сваком органу или телу из овог члана или члана 13. Уговора о Европској унији на једном од језика наведених у члану 55. став 1. Уговора о Европској унији и добити одговор на истом језику.

УГОВОР О ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Грађанска иницијатива

Члан 11.

1. Органи одговарајућим средствима омогућавају грађанима и представничким удружењима да изнесу и јавно размене своје ставове у свим областима деловања Уније.
2. Органи одржавају отворен, транспарентан и редован дијалог са представничким удружењима и цивилним друштвом.
3. Европска комисија обавља опсежне консултације са заинтересованим странама како би обезбедила да деловање Уније буде кохерентно и транспарентно.
4. Најмање милион грађана који су држављани већег броја држава чланица може покренути иницијативу и позвати Европску комисију да, у оквиру својих овлашћења, поднесе одговарајући предлог о питањима у вези са којима сматра да је за спровођење Уговорâ потребан правни акт Уније. Поступци и услови потребни за такву грађанску иницијативу утврђују се у складу са чланом 24. став 1. Уговора о функционисању Европске уније.